

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บทบาทของวัดที่มีต่อชุมชนนั้น ในอดีตที่ผ่านมาวัดจัดว่าเป็นสถาบันหลักของชุมชน และเป็นศูนย์กลางของการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น เป็นสถานที่บำเพ็ญกุศล การให้ทานรักษาศีล ฟังธรรม สวดมนต์ไหว้พระ และกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น อันแสดงออกด้านขนบธรรมเนียมและประเพณีต่างๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา เป็นศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ทำหน้าที่ทั้งผู้ผลิต ผู้อนุรักษ์ และผู้สอนศิลปะแก่ประชาชนเป็นที่ปรึกษาด้านการครองตน อาชีพ ปัญหาชีวิต ปัญหาสังคม แม้กระทั่งปัญหาครอบครัวเป็นสถานสงเคราะห์ประชาชนผู้ยากไร้ หรือในคราวมีภัย เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ สงคราม เป็นต้นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม และประการสำคัญคือการที่ประเทศไทยได้พัฒนาความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมนั้น ทำให้สังคมชนบทของไทยเริ่มเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมเมืองมากขึ้นความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยกันของชุมชนจึงเปลี่ยนแปลงจากสังคมแบบพึ่งพาตนเอง เป็นสังคมบริโภคนิยม^๑

การที่เยาวชนจะประสบความสำเร็จในด้านต่างๆเป็นเยาวชนที่ดี เป็นคนเก่ง จะต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองด้วยกันทั้งสิ้น ดังคำที่พระพุทธองค์ได้รับรองไว้ว่า บุคคลที่จะเจริญก้าวหน้าในระดับโลกียสมบัตินี้พึงตั้งอยู่ในความขยันหมั่นเพียร มีความระมัดระวังด้วยสติ ทำงานซื่อสัตย์มีสะอาดไม่คดโกง ใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำการหรือสั่งการ สำรวมตนเอง ใช้ชีวิตอยู่ด้วยธรรม และต้องไม่ประมาท^๒ อุทยานการศึกษาเกิดขึ้นจาก แนวคิดเรื่องครูพูดได้ และครูที่พูดไม่ได้ นี้ และในขณะนี้ได้พัฒนาแนวคิดติดต่อกันมาตามลำดับ เช่น เรื่องการพัฒนาวัด การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ให้ร่มรื่น ให้สงบ การถวายเป็นความรู้ให้ภิกษุ สามเณร ครูอาจารย์ ให้มีความรู้ และจะได้สั่งสอนประชาชนและลูกศิษย์ลูกหา มีการจัดตั้งห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดวัด และมีการทำนุบำรุง อนุรักษ์ และการพัฒนาหอไตร เป็นต้น ทางกระทรวงศึกษาธิการ ระยะหลังมีโครงการจัดสวนป่าในโรงเรียน ในวัด มีการพัฒนาวัดและโรงเรียนให้สะอาดร่มรื่น สงบ สวยงาม มีระเบียบ มีโครงการส่งเสริม "สวนสวย โรงเรียนงาม" และมีวารสารชื่อเดียวกันนี้เผยแพร่ผลงานและเผยแพร่

^๑สิริวัฒน์ คำวันสา, เอกสารประกอบกรณีศึกษากรมส่งเสริมสร้างความรู้ถวายพระสงฆ์ เพื่อการพัฒนาสังคมไทย, (สำนักเสริมศึกษาและบริการสังคม : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔), หน้า ๔๗.

^๒พระมหาบุญเพียร บุญโลวิริโย (แก้ววงศ์น้อย) “แนวคิดและวิธีการขัดเกลาทางสังคมใน สถาบันครอบครัวตามแนวพระพุทธศาสนา” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), หน้า ๕๗.

ความคิด เชื่อว่าอุทยานการศึกษา โดยแนวคิดกว้างๆ ซึ่งหมายถึง สงบ หรือเห็นห่างจากวัดมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ ตามมา

จากสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปของวัดทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธาและหันหลังให้วัดเพิ่มมากขึ้น จากการสำรวจพบว่า วัดมีลักษณะและบทบาทเปลี่ยนไปจากเดิม ๕ ประการ คือ ประการที่หนึ่ง วัดเดิมเคยเป็นที่พำนักของพระภิกษุสามเณร กลายเป็นที่อยู่ของคฤหัสถ์มากกว่า ประการที่สอง วัดเดิมเคยเป็นที่บวชเรียนของลูกหลานในท้องถิ่น ก็กลายเป็นที่บวชของหนุ่มจากท้องถิ่นอื่น ซึ่งแม้พระอุปัชฌาย์ก็มิรู้จักประวัติ ของผู้มาขอบรรพชาอุปสมบทมาก่อนนับเป็นจุดอันตรายจุดหนึ่งต่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนา ประการที่สาม วัดซึ่งเคยเป็นสถานที่บำเพ็ญกุศลของชาวบ้านตามแบบลัทธิเถรวาทก็ได้ถูกเปลี่ยนให้มีสภาพคล้ายกับโรงพระตามแบบมหายานในต่างประเทศไปเป็นจำนวนมาก ประการที่สี่ วัดซึ่งเคยเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ร่มรื่น เป็นสิ่งดึงดูดใจชาวบ้านให้เข้าพักผ่อนหย่อนใจ ก็กลายเป็นขาดระเบียบ สกปรก ขาดความร่มรื่น ทำให้ประชาชนไม่ศรัทธาและไม่อยากเข้าวัด ประการที่ห้า วัดซึ่งเคยเป็นศูนย์กลางของของกิจกรรมทางสังคมที่พึงปรารถนา ก็กลายเป็นแหล่งอบายมุข ถ้าพระสงฆ์ในประเทศไทย ซึ่งมีจำนวนมากมีความรู้ความเข้าใจว่า การพัฒนาที่สำคัญที่สุด คือ การพัฒนาคน ก็จะได้ช่วยกันชี้แจงให้ประชาชนและผู้นำประเทศเข้าใจ^๓

ห้องสมุดมีชีวิตรูปแบบอุทยานการเรียนรู้ ซึ่งได้ผ่านการทดลองและพัฒนาจนกลายมาเป็นห้องสมุดที่มีภาพลักษณ์ใหม่ มีบทบาทในการร่วมสร้างสรรค์สังคมการเรียนรู้ โดยการสร้างทัศนคติและนิสัยรักการอ่าน การคิด และการแสวงหาความรู้ในกลุ่มเด็กและเยาวชน รวมทั้งครอบครัว สร้างพื้นที่การเรียนรู้จากเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่หลากหลาย ในบรรยากาศที่สร้างสรรค์ สร้างแรงบันดาลใจ เป็นผู้กระตุ้นหรือตัวกลางที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ การอ่าน การปฏิบัติ ทำให้การอ่านเป็นความสนุกสนาน เพลิดเพลิน สามารถพัฒนาต่อยอดความคิด ผู้ใช้บริการหลากหลายวัย ต่างกล่าว ถึงไปในแนวทางเดียวกันว่าเป็นแหล่งความรู้ที่ได้รับทั้งความรู้ ความสนุกสนาน ความบันเทิง เพลิดเพลิน เสริมทักษะชีวิตและประสบการณ์ ค้นพบแนวทางการทำงาน ได้พัฒนาศักยภาพ และได้คิดได้ทำจริง^๔

การที่พระสงฆ์นอกจากจะเป็นที่เคารพของชาวบ้านในชุมชนแล้วยังนับว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าในการมีส่วนร่วมพัฒนาสังคม หากนักวิชาการนำความรู้ รู้จักทรัพยากรและแรงงาน มาใช้อย่างถูกต้อง จะช่วยเสริมสร้างความเจริญอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์อย่างถูกต้อง

^๓พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต),การศึกษาเครื่องมือการพัฒนาที่ยังต้องพัฒนา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สหธรรมมิก, ๒๕๔๑), หน้า ๑๗.

^๔ชุติมา สัจจานันท์ และคณะ, “การวิจัยการสังเคราะห์ห้องสมุดความรู้ห้องสมุดมีชีวิตรูปแบบอุทยานการเรียนรู้”, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ๒๕๕๔), หน้า ๑๖.

จะช่วยเสริมสร้างความเจริญอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ขออัญเชิญมา ณ ที่นี้ การใช้หลักวิชา และความคิดริเริ่มสร้างงานที่อาจดูไม่ใหญ่โตนัก แต่ประสิทธิภาพสูงและอำนวยประโยชน์โดยตรงได้มาก โดยการนำเอาทรัพยากรตามธรรมชาติ ความรู้ ความสามารถตลอดจนแรงงานของคนส่วนใหญ่ให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยและให้เกิดความเสียหายหรือสูญเสียเปลืองน้อยที่สุด การสร้างความเจริญในลักษณะนี้ จะช่วยสร้างความเจริญของกิจการส่วนร่วมได้แน่นอน^๕

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันที่คนส่วนใหญ่ห่างเหินวัดมากขึ้น วัดมีความสำคัญต่อชีวิตของญาติพี่น้อง บพบาทของพระสงฆ์ก็น้อยลงตามไปด้วย โอกาสที่ญาติจะเข้าถึงหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาก็มีน้อยลงไปตามเหตุและปัจจัย การที่พัฒนาวัดซึ่งเป็นองค์กรทางพระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมของญาติโยมผู้นับถือพระพุทธศาสนา สู่การเป็นวัดต้นแบบซึ่งมีการบริหารจัดการเป็นอุทยานการศึกษา ซึ่งเป็นศูนย์การเรียนรู้แบบองค์รวมสำหรับผู้สนใจทั้งทางโลกและทางธรรม เข้ามาศึกษาหาความรู้ มีการจัดการวัดให้เป็นสถานอันร่มรื่นเหมาะกับการศึกษาหาความรู้ ก็จะสามารถชักนำญาติโยมมาเข้าวัดมากขึ้น และการที่ญาติโยมเดินทางเข้ามาในวัดมาก โอกาสที่ญาติโยมจะศึกษาหาความรู้ก็จะมากขึ้น จะทำให้มีความรู้ความเข้าใจที่หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา ทำให้พระพุทธศาสนาเรายังคงอยู่ที่พึ่งของพุทธศาสนิกชนสืบไป

๑.๒ วัดอุปสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดพรหมรังษี เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลต่อการพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดพรหมรังษี เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดพรหมรังษี เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ ระดับการส่งเสริมการพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดของพระสงฆ์ภายในวัดพรหมรังษี เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ เปรียบเทียบการส่งเสริมการพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของ

^๕สุลักษณ์ ศิวรักษ์, ศาสนากับสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : พาสีโก, ๒๕๒๔), หน้า ๖๓.

วัดพรหมรังษี เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลมีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

๑.๓.๓ ปัญหา และอุปสรรคของการพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดพรหมรังษี เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มีอะไรบ้าง

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดพรหมรังษี เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดหลักการและทฤษฎีทางด้านคุณสมบัติเบื้องต้น ๖ ด้าน คือ ๑. จัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถาน หรือ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านในวัด ๒. จัดกิจกรรมทางการศึกษาและเผยแพร่ความรู้แก่พระภิกษุ สามเณร และประชาชน ๓. จัดสถานที่เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ป้ายคติธรรม พุทธภาษิต หรือความรู้ทางวิชาการในวัด ๔. จัดบริเวณวัดให้สะอาด สงบ ร่มรื่น สวยงาม ๕. จัดทำแผนงานหรือโครงการ เพื่อพัฒนาวัดอย่างต่อเนื่อง ๖. มีการจัดทำแผนผังวัดแสดงพื้นที่บริเวณวัด และอาคารเสนาสนะต่าง ๆ ในวัด และ ติดตั้งไว้บริเวณด้านหน้าวัด

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑) ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และสถานภาพ

๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดพรหมรังษี เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด หลักการทฤษฎีด้านคุณสมบัติ ที่มีผลต่อการพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดใน ๖ ด้าน^๖ คือ ๑. จัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถานในวัด ๒. จัดกิจกรรมทางการศึกษา ๓. จัดสถานที่เผยแพร่ข้อมูลความรู้ทางวิชาการในวัด ๔. จัดบริเวณวัดให้สะอาด สงบ ร่มรื่น ๕. จัดทำแผนงานหรือโครงการ ๖. มีการจัดทำแผนผังวัดแสดงพื้นที่บริเวณวัด

^๖ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, หลักเกณฑ์และแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกอุทยานการศึกษาในวัด วัดพัฒนาตัวอย่าง และวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่นฝ่ายบูรณะและพัฒนาวัด, กองพุทธศาสนสถาน สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.onab.go.th/index.php> [๘ เม.ย. ๒๕๕๙].

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑. ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนในเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๖๘,๘๖๕^๗ คน

๒. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๗ รูป/คน ซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พื้นที่ในการศึกษาวิจัยวัดพรหมรังษี เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๕๙ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๐ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดพรหมรังษี เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดพรหมรังษี เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดพรหมรังษี เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดพรหมรังษี เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดพรหมรังษี เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน

^๗สำนักทะเบียนท้องถิ่นเขตดอนเมือง, “รายงานสถิติประชากร”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.bangkok.go.th/donmueang> [๒๐ เม.ย. ๒๕๕๙].

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ การพัฒนาวัด หมายถึง การปรับปรุงสภาพวัดและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของวัด จนกระทั่งมีความเจริญรุ่งเรืองเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนและเป็นศูนย์กลางของชุมชน โดยดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาวัด

๑.๖.๒ วัดต้นแบบ หมายถึง วัดได้รับการคัดเลือกเป็นอุทยานการศึกษา ในที่นี้ คือวัดพรหมรังษี เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๑.๖.๓ การจัดการ หมายถึง การทำให้กลุ่มบุคคลในองค์กรเข้ามาทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันขององค์กร การจัดการประกอบด้วย การวางแผน การจัดการองค์กร การสรรบุคลากร การนำหรือการสั่งการ และการควบคุมองค์กรหรือความพยายามที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน ในที่นี้มุ่งเน้นการจัดการด้านการเรียนรู้ ทางด้านพระพุทธศาสนา

๑.๖.๔ อุทยานการศึกษา หมายถึง แหล่งบริการการศึกษาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ได้รับความรู้และความรื่นรมย์ไปพร้อมๆกัน คำว่าอุทยาน คือ บริเวณพื้นที่ต้นไม้หรือสิ่งอื่นใดจำนวนมาก มีขอบเขตชัดเจน ส่วนการศึกษา คือ การเลือกเรียน ฝึกฝน และอบรม ดังนั้นอุทยานการศึกษาจึงหมายถึงบริเวณพื้นที่ที่ขอบเขตชัดเจนเหมาะแก่การศึกษาหาความรู้

๑.๖.๕ การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถานในวัด หมายถึง สถานที่ตั้งขึ้นเพื่อรวบรวม สงวนรักษา และจัดแสดงวัตถุอันมีความสำคัญทางวัฒนธรรม เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษา และแหล่งสถานเรียนรู้

๑.๖.๖ การจัดกิจกรรมทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับวัด เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม

๑.๖.๗ การจัดสถานที่เผยแพร่ข้อมูลความรู้ทางวิชาการในวัด หมายถึง การแสดงธรรมเทศนาภายในวัด การออกไปอบรมศีลธรรมแก่ครูและนักเรียนในสถานศึกษา การออกไปอบรมศีลธรรมแก่ประชาชนตามหมู่บ้านและหน่วยงานต่างๆ การจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และวันสำคัญอื่นๆ

๑.๖.๘ การจัดบริเวณวัดให้สะอาด สงบ ร่มรื่น หมายถึง วัดต้องสะอาดร่มรื่น มีการจัดกิจกรรมเพื่อประชาชน มีความพร้อมที่จะให้บริการแก่ประชาชนที่เข้าวัดเพื่อบำเพ็ญกุศล ศึกษาพระธรรมวินัย และหลักพระพุทธศาสนา

๑.๖.๘ การจัดทำแผนงานหรือโครงการ หมายถึง การดำเนินการทุกอย่างเพื่อให้ นโยบาย บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้การนำแผนไปสู่การปฏิบัติเป็นการนำโครงการ/กิจกรรม ที่ได้

กำหนดไว้ในแผน ไปดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยต้องกำหนดองค์กรหรือบุคคลที่รับผิดชอบ และวิธีการดำเนินการชัดเจน

๑.๖.๙ การจัดทำแผนผังวัดแสดงพื้นที่บริเวณ หมายถึง รูปภาพอย่างง่ายซึ่งจำลอง บริเวณบริเวณหนึ่ง และมีการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น วัตถุ หรือบริเวณย่อย ๆ ที่อยู่ในบริเวณนั้น แผนที่มักเป็นรูปสองมิติซึ่งแสดงระยะห่างระหว่างจุดสองจุดในบริเวณใด บริเวณหนึ่งได้อย่างถูกต้อง

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้รู้การพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของ วัดพรหมรังษี เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๑.๗.๒ ทำให้รู้การเปรียบเทียบการพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของ วัดพรหมรังษี เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๑.๗.๓ ทำให้เห็นปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดพรหมรังษี เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๑.๗.๔ ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาวัดต้นแบบอื่นๆในการจัดการอุทยานศึกษาภายในวัดต่อไป